

HAANJA LOODUSPARK

2021. aasta

külastajauuringu tulemused

Metoodika

Külastajauuringud viiakse kõikidel aladel läbi samal aastal ja ühtsetel alustel. Kasutatav andmekogumismeetod on kohapeal küsitleja juhendamisel täidetav küsimustik. Valimisse kuuluvad 15-aastased ja vanemad külastajad. Kõikidel aladel kasutatakse standardankeeti, kuhu võib lisada alakeskseid küsimusi.

Kasutatud metoodikad on kirjeldatud käsiraamatus „Külastajate seire loodusaladel - Põhjamaade ja Balti riikide kogemusel põhinev käsiraamat“. Raamat on internetis kättesaadav aadressil:

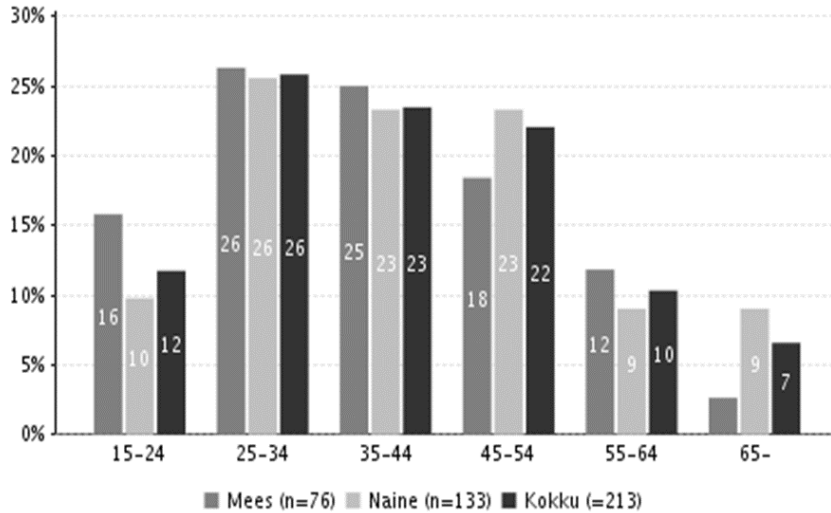
<http://loodusegakoos.ee/files/Kulastajate%20seire%20loodusaladel.pdf>

Perioodil 15. juuli 2020 - 15. juuli 2021 korraldati külastajauuring kõikidel RMK poolt hallatavatel looduses liikumise taristuga puhke- ja kaitsealadel. Lisaks korraldati uuring Sagadi metsakeskuses.

Haanja looduspargi külastajauuringu käigus koguti 245 ankeeti.

Tulemused

Haanja looduspargi külastajatest oli külastajauuringu andmetel 66% naissoost ja 34% meessoost. Kõrgharidusega inimesi oli 48%, keskeriharidusega 25%, keskkharidusega 21% ja põhiharidusega 6% vastanutest. Vastanute vanuseline jagunemine on toodud Joonisel 1.

Joonis 1. Vastanute vanuseline jagunemine sugude järgi rühmitatuna

Looduspargi külastajatest 94% elab Eestis, järgnesid Soome ja Saksamaa (2%), Läti (1%), seejärel teised riigid. Suurim külastajate hulk elab järgmistes omavalitsustes: Tallinna linn (31%), Tartu linn (13%), Rõuge vald (7%), Võru linn (4%), Pärnu linn, Võru vald (3%), millele järgnevad teised omavalitsused.

Loodusparki külastati peamiselt 2-5 inimese seltskonnas (77%), 6 või enama inimese seltskonnas (15%), seejärel üksinda (8%). Igas kolmandas seltskonnas viibis ka alla 15-aastaseid inimesi. Seltskond koosnes peamiselt oma pere liikmetest ja sõpradest (Tabel 1).

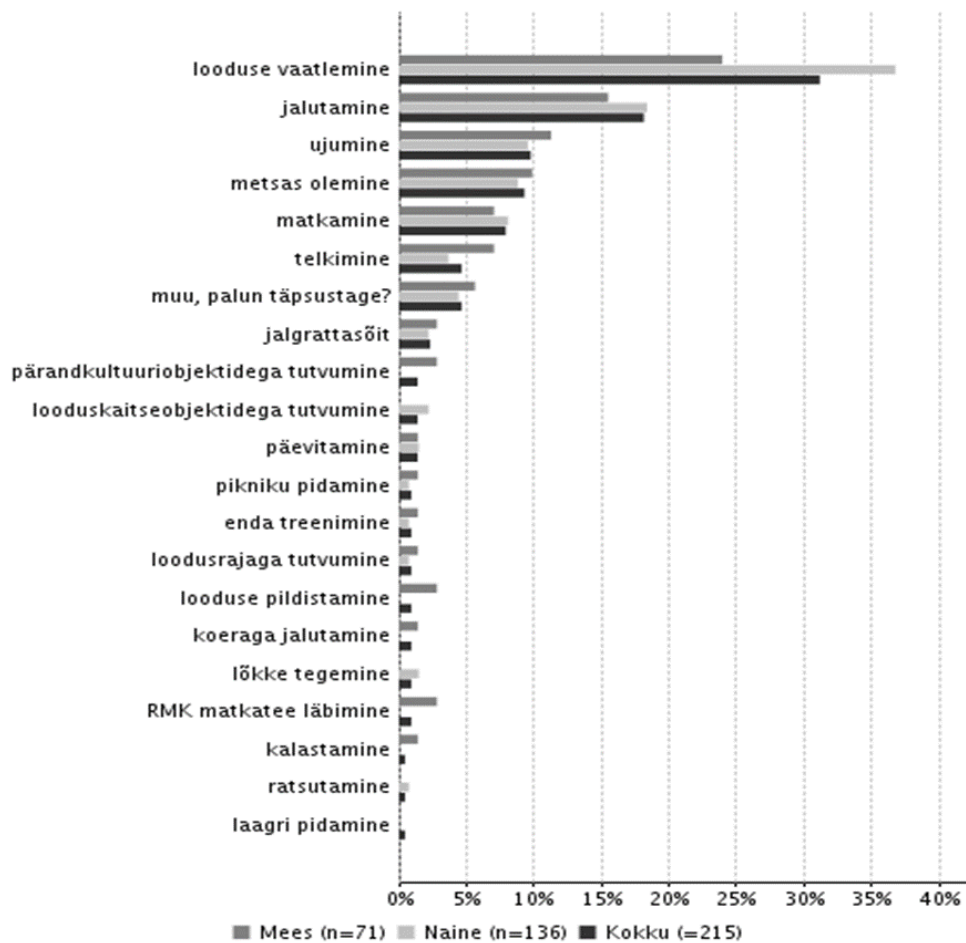
Tabel 1. Seltskonna koosseis

Seltskonna koosseis	tk.	%
oma pere liikmed	160	73
teised sugulased	5	2
sõbrad	35	16
töökaaslased	4	2
klass	1	0
kutse- või ülikooli õpilasgrupp	4	2
pensionäride grupp	5	2
teised, kes?	5	2
Kokku	219	100

Haanja looduspargi oli reisi ainus või kõige tähtsam sihtpunkt 41%-le, üks mitmest planeeritud sihtpunktist 52%-le ja planeerimata sihtkoht 7%-e vastanutest.

Tegevused, kus vastanud selle külastuse ajal osalesid või kavatsesid osaleda, olid jalutamine, looduse vaatlemine, metsas olemine, loodusrajaga tutvumine, looduse pildistamine, ujumine, matkamine, järgnesid pikniku pidamine jne.

Kõige olulisemateks tegevusteks pidasid külastajad looduse vaatlemist, jalutamist, ujumist, metsas olemist, matkamist, telkimist jne (Joonis 2). Muude tegevuste all oli enim nimetatud puhkamist.

Joonis 2. Küllastajate kõige olulisem tegevus

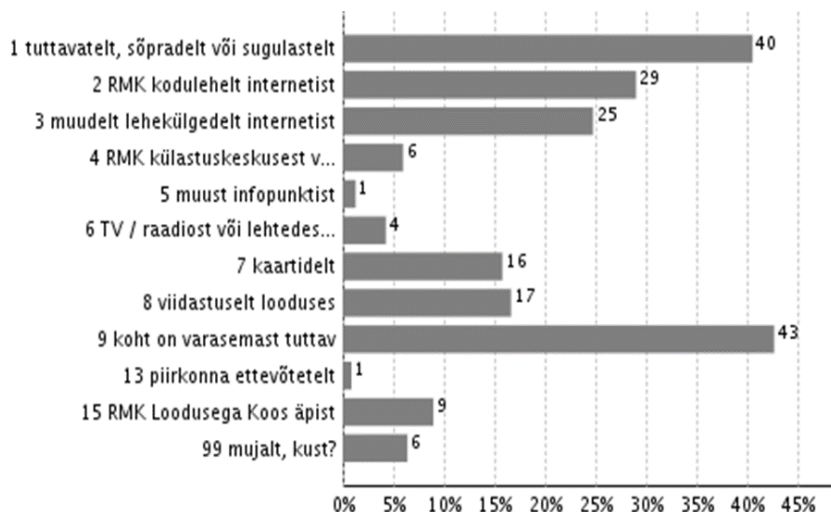
Haanja looduspargi kõige enam külastatavad objektid olid Ööbikuoru väike matkarada (65% vastanutest külastas või kavatses külastada seekordse külastuse jooksul), Hinni kanjon (44%), Suure Munamäe puhkekoht (43%), Rõuge ürgoru matkarada (37%), järgnesid Vaskna järve lõkkekoht (21%), Kavadi järve lõkkekoht (18%), Vällamäe matkarada, Kavadi järve matkarada (15%), millele järgnesid teised külastusobjektid. Keskmiselt külastati seekordse külastuse jooksul 2,96 külastusobjekti.

Haanja looduspargi külastusest 40% tehakse suvel (juuni-august), 22% talvel (detsember-märts), 19% kevadel (aprill-mai) ja sügisel (september-november).

Päevaseid külastajaid oli 58% kõigist külastajatest ja nad viibisid looduspargis keskmiselt 3 tundi. Ööbijaid oli 42% ja nad viibisid looduspargis keskmiselt 2,3 ööpäeva (mediaan 2 ööpäeva). Ööbijatest 49% veetis alal ühe öö, 24% kaks ja 14% kolm ööd. Peamiselt kasutati ööbimiseks telkimisalasid ja lõkkekohti, aga ka Vällamäe metsamaja ja majutustevõtteid. Esimest korda Haanja looduspargis viibijaid oli 27% külastajatest.

Alale saabumiseks kasutatakse ülekaalukalt sõiduautot (80% vastanutest). Alal liikumiseks kasutatakse samuti kõige enam sõiduautot (74%), millele järgnevad tellitud buss ja jalgsi liikujad (7%), sõiduauto haagissuvilaga või matkabuss (5%), jalgratas (4%), mootorratas (3%) ja liinibuss (1%).

Ala kohta informatsiooni hankimise kohta annab ülevaate Joonis 3.

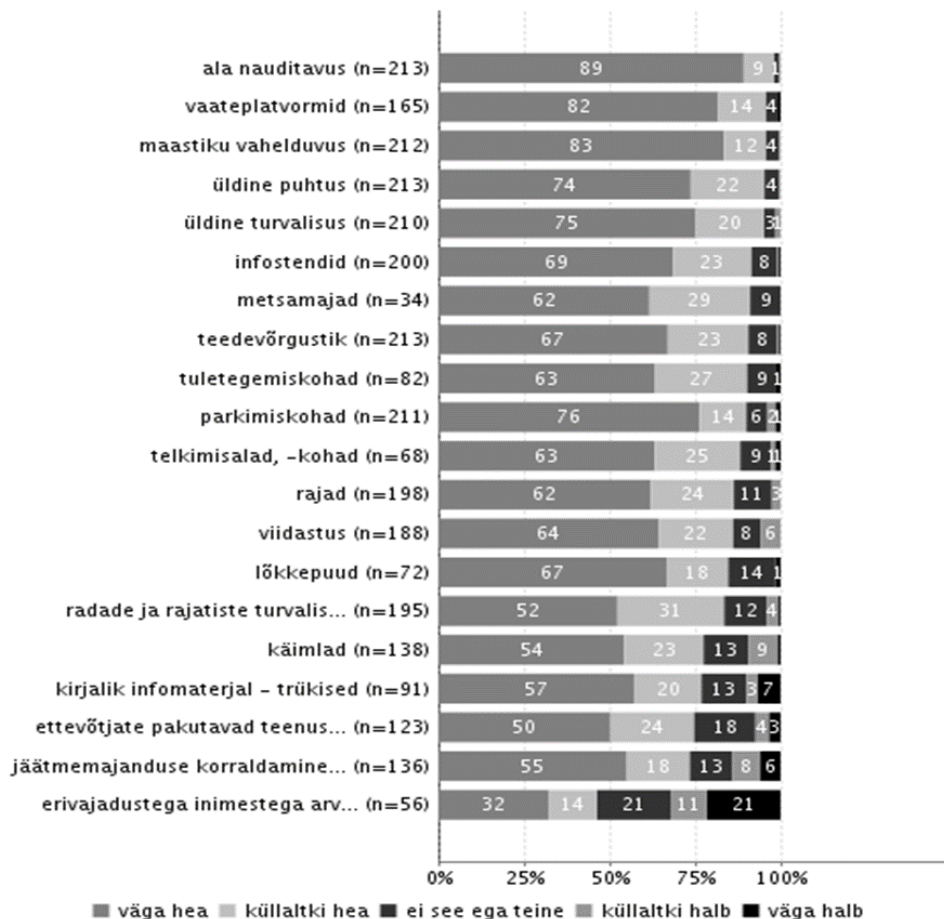

Joonis 3. Informatsiooni allikas

Rahakasutuse hindamiseks paluti vastajatel arvestada kulusid, mida nad on teinud või kavatsevad teha looduspargis ja selle ümbruskonnas seekordse reisi jooksul. 51% looduspargis käinutest kinnitas, et oli seekordse külastusega seoses raha kulutanud. Külastajad kulutasid keskmiselt 51,77 eurot külastuskorra kohta (mediaan 34,50 eurot). Kõige enam kulutati raha ostudele kauplustest, seejärel ostudele kohvikutes, restoranides ja bensiinijaamades ning majutusele.

Külastajate tähtsamad puhkusemotiivid olid ilusad maastikud, looduse tunnetamine, meelerahu, mürast ja saastest eemal viibimine, stressi maandamine, viibimine koos oma seltskonnaga, tutvumine alaga, olla perega, meeldivad varasemad kogemused jne.

Üldiselt hinnati looduspargi teenuste ja rajatiste kvaliteeti ning keskkonda positiivselt. Parimaks hindasid külastajad vaateplatvormide, infostendide, metsamajade, teedevõrgustiku, tuletegemiskohtade, parkimiskohtade kvaliteeti. Halvima hinnangu andsid külastajad erivajadustega inimestega arvestamisele (Joonis 4).

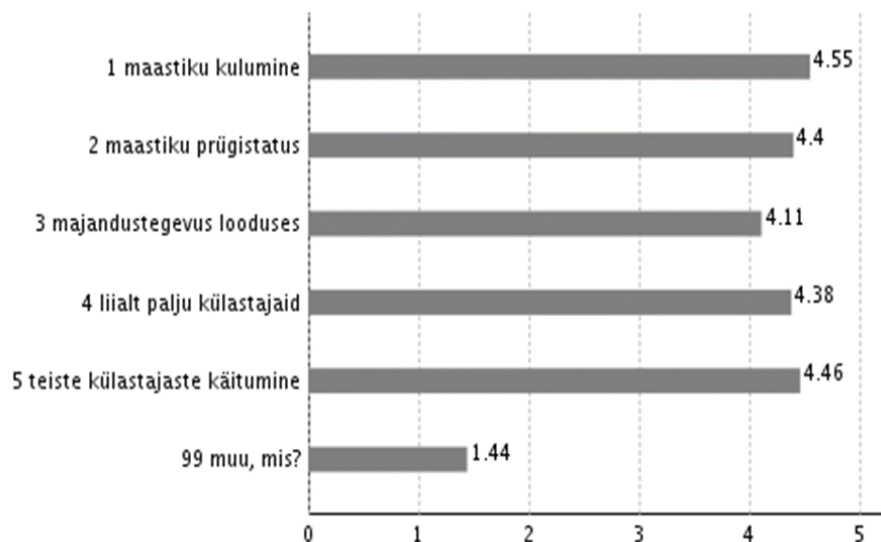

Joonis 4. Teenuste ja rajatiste kvaliteet

Teenuste ja rajatiste hulgaga tervikuna oli rahul 93% vastajatest. Kõige madalama hinnangu andsid külastajad erivajadustega inimestele suunatud teenuste hulgale.

Haanja looduspargi külastus vastas üldjoontes külastajate eelnevatele ootustele nii looduskeskkonna, puhkekohtade-rajatiste kui ka harrastusvõimaluste osas.

Külastust potentsiaalselt häirivaid tegureid hinnati võrdsel tasemel madalalt (Joonis 5). Muude häiringute all nimetati erinevaid ümbritseva looduskeskkonnaga seotud aspekte.

5 = üldse mitte, 4 = küllaltki vähe, 3 = ei see ega teine, 2 = küllaltki palju, 1 = väga palju

Joonis 5. Külastust häirivad tegurid, graafik keskmistest väärtustest

85% külastajatest tundsid, et tänu Haanja looduspargi seekordsele külastusele suurenes nende sotsiaalne, vaimne ja füüsiline heaolu. Kolmest näitajast enim suurenes vaimne heaolu.

Küsimusele, kus paluti hinnata külastuse mõju oma tervisele ja enesetundele rahalises väärtuses, olid külastajad sagedamini välja toonud summa 60 eurot, mis on võrreldav päevase spa külastusega.

Küsitluses paluti vastajatel hinnata ettevõtjate poolt pakutavate teenuste vajadust eurodes ühe inimese kohta. Kõige enam tuntakse puudust toitlustusest (49% uuringus osalejatest), seejärel majutusest (31%), kauplustest (29%), spordi- ja harrastusvõimalustest (22%) ning juhendatud retkekorraldusest (16%). Enim nimetatud summad inimese kohta oli 20 eurot toitlustuse ja majutuse eest, 10 eurot ülejäänud teenuste eest.

Külastajauuringu tulemuste põhjal arvatud Haanja looduspargi võrreldav külastajarahuloluindeks oli 4,51 (üleriigiline puhke- ja kaitsealade külastajarahuloluindeks oli 4,45).